

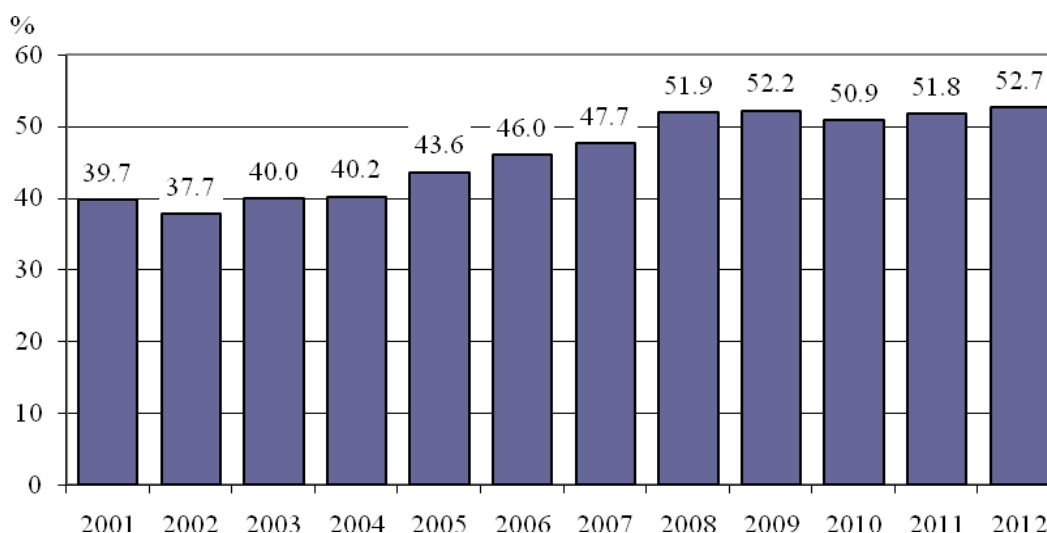
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ 2012 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2012 г. средният годишен доход общо на лице от домакинство е 4 541 лв., което е с 15.3% повече спрямо 2011 година. Основната част от този доход - 95.3%, е получена под формата на текущи приходи от работна заплата, пенсии, социални помощи, детски надбавки, както и на приходи от предприемачество и продажба на имущество. Останалата част от отчетения доход - 4.7%, се дължи на приходи от заеми, кредити и спестявания.

Работната заплата продължава да бъде основен източник на доход на домакинствата. През 2012 г. работната заплата формира 52.7% от общия доход на домакинствата, а през 2011 г. - 51.8%.

**Фиг. 1. Относителен дял на дохода от работна заплата в
общия доход на домакинствата**

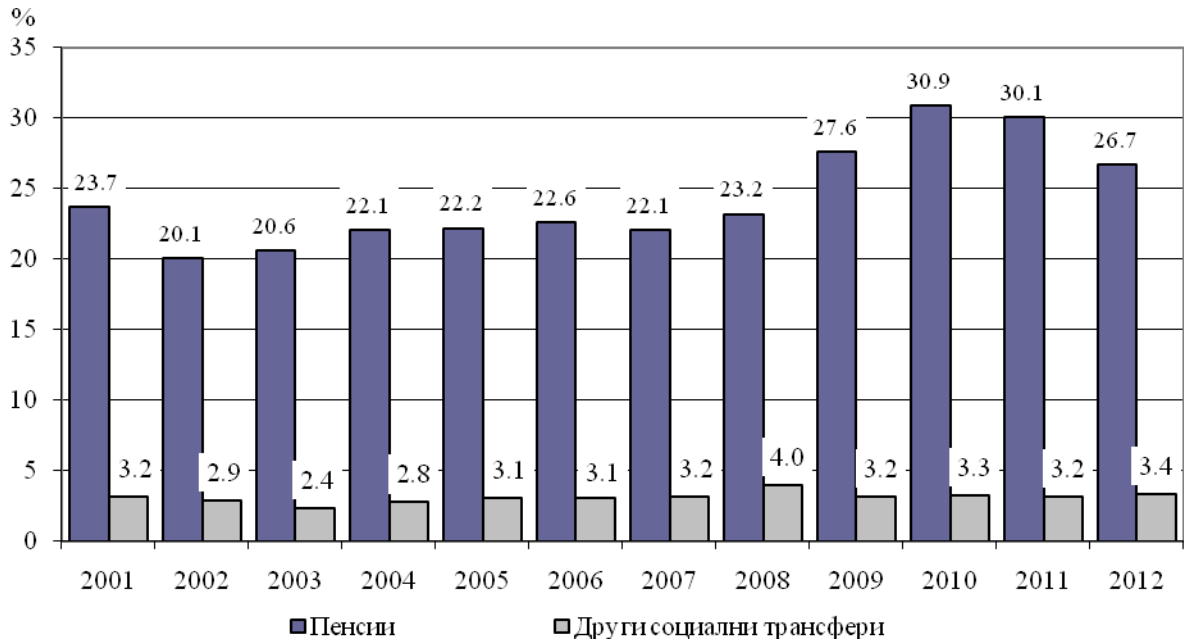

В номинално изражение доходът на домакинствата от работна заплата се увеличава. През 2012 г. домакинствата са разполагали средно на лице с 2 281 лв., получени от работна заплата, докато през 2011 г. тези средства са възлизали на 1 960 лв., т.е. доходът от работна заплата се е повишил с 16.4%.

През 2012 г. се наблюдава понижение на дела на пенсиите като източник на доходи за българските домакинства. Те формират 26.7% от общия доход на домакинствата, докато през 2011 г. техният дял е 30.1%. Общо социалните трансфери (пенсии, семейни добавки за деца, социални помощи, стипендии и обезщетения при безработица) формират 30.1% от общия годишен доход на лице от домакинство през 2012 г., а през 2011 г. този дял е 33.3%.

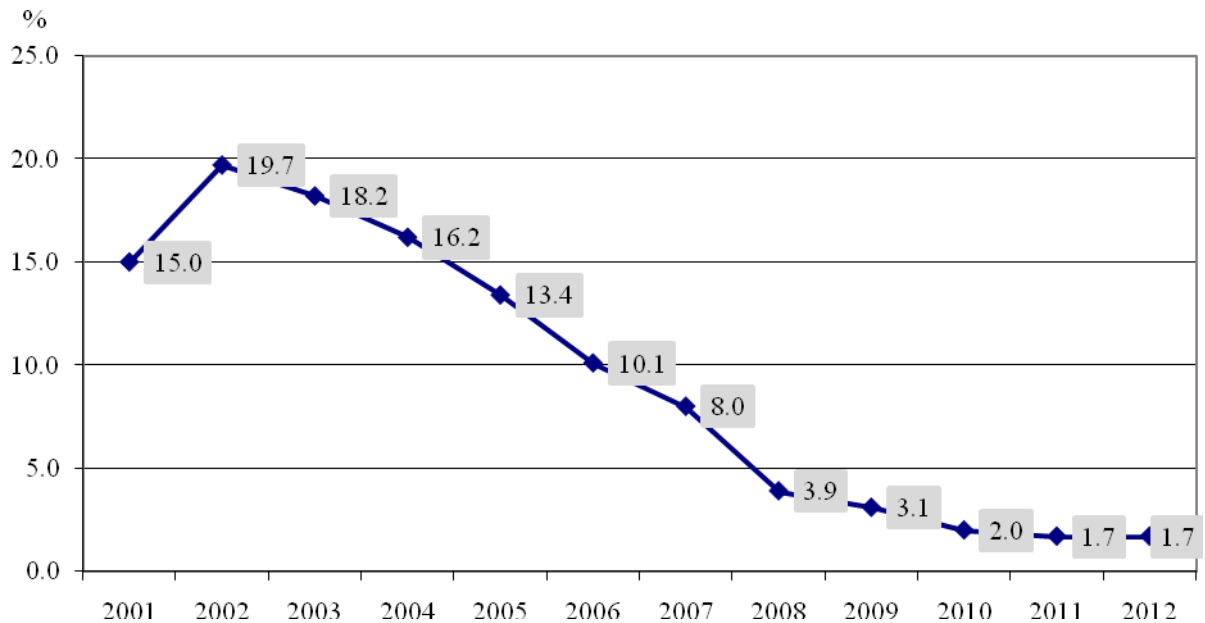

Фиг. 2. Относителен дял на дохода от пенсии и други социални трансфери в общия доход на домакинствата

През изминалата година относителният дял на дохода от домашно стопанство остава на нивото от 2011 г и е 1.7% от общия доход на домакинствата.

Фиг. 3. Относителен дял на дохода от домашно стопанство в общия доход на домакинствата

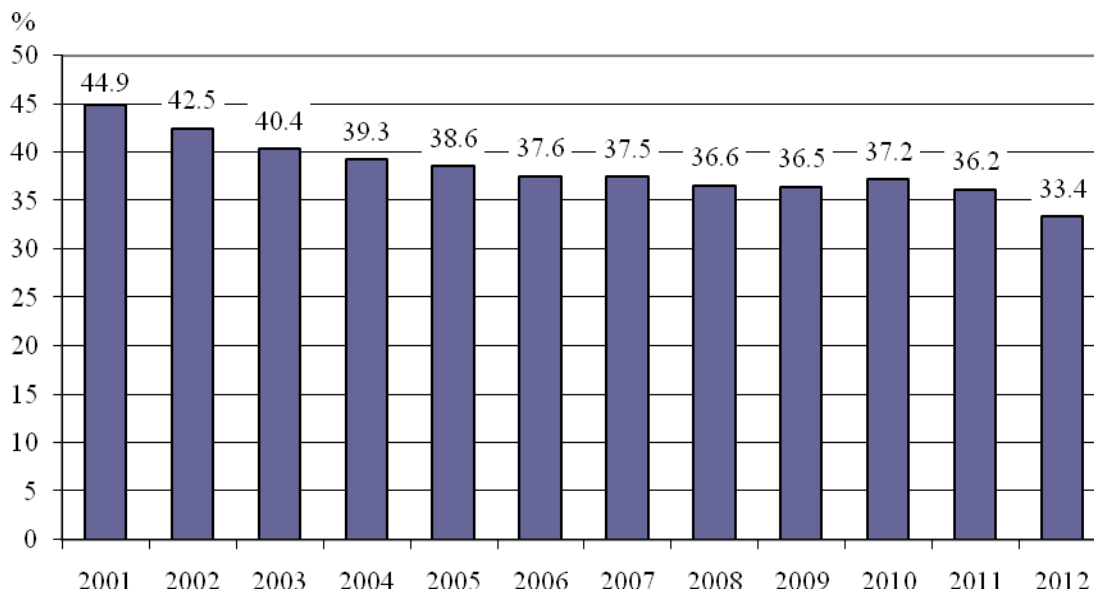

Разходи на домакинствата

През 2012 г. българските домакинства са изразходвали 4 058 лв. средно на лице, което е с 16.1% повече от 2011 година. Основната част 83.5% традиционно са похарчени за задоволяване на потребностите, а 15.8% - за плащане на данъци и други разходи (регулярни и еднократни трансфери към други домакинства, основен ремонт на жилище и други).

За храна са изразходвани 1355 лв. средно на лице от домакинството. Относителният дял на разходите за храна от общия разход намалява от 36.2% през 2011 на 33.4% през 2012 година.

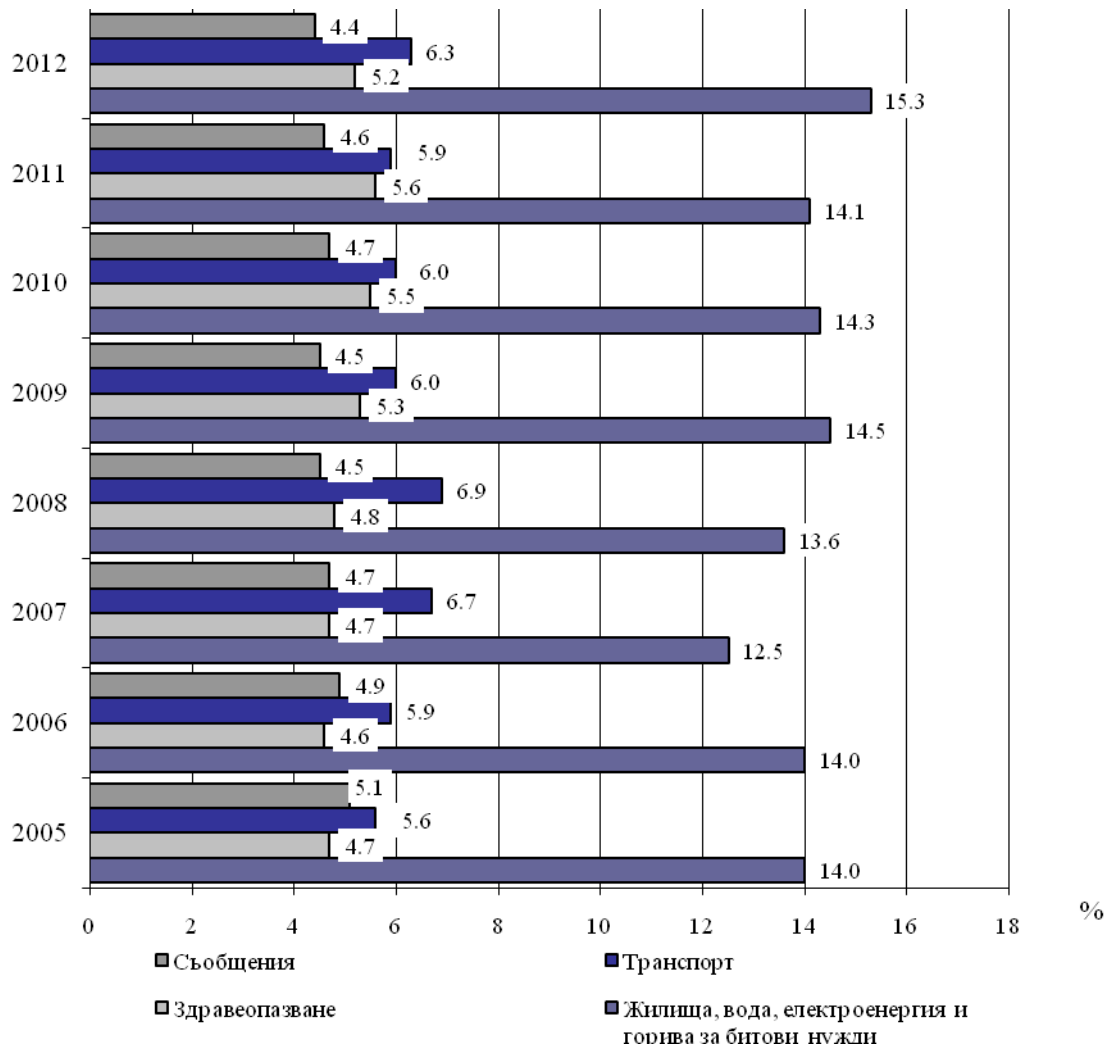
Фиг. 4. Относителен дял на разхода за храна и безалкохолни напитки в общия разход на домакинствата

През последната година се увеличават разходите за жилище, вода, електроенергия и горива с 26.0% спрямо 2011 година. Увеличение се наблюдава и при разходите за здравеопазване (с 8.2%), за транспорт (с 24.4%) и съобщения (с 10.5%).

Фиг. 5. Относителен дял на някои видове разходи в общия разход на домакинствата

Относителният дял на разходите за жилищно обзавеждане остава в границите на 3 - 4%. Разходите за свободно време, култура и образование варират в същите граници. Разходите за алкохолни напитки и тютюневи изделия са по-високи - от 4 до 5%. Делът на разходите за облекло и обувки достига 3.2% през 2012 г.

Потребление на домакинствата

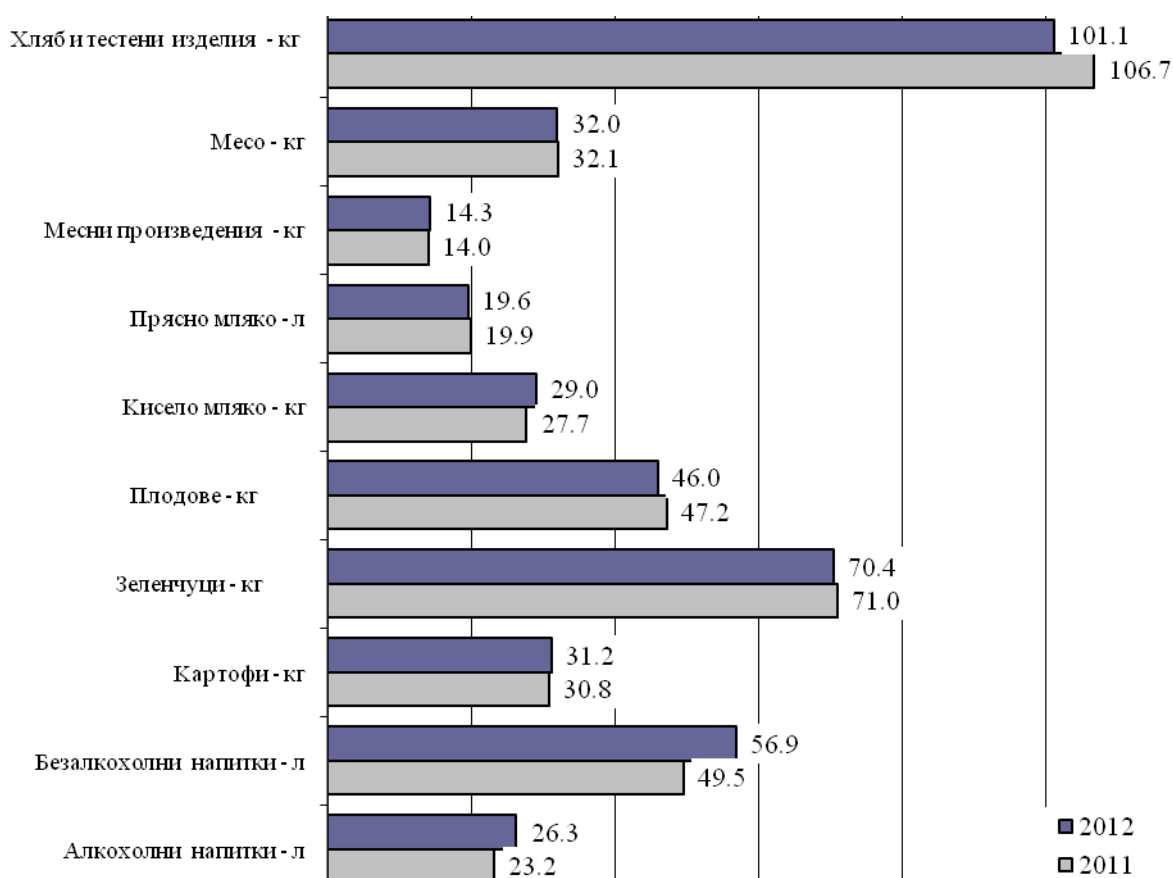
Статистическите данни в динамика за по-дълги периоди от време свидетелстват за промени в структурата на потреблението на българските домакинства. През последната година домакинствата намаляват консумацията на хляб и тестени изделия с 5.6 кг и през 2012 г. тя достига 101.1 кг средно на лице.

Повишава се консумацията на безалкохолни напитки, кисело мляко, картофи, месни произведения, сирене и кашкавал. Известно понижение се наблюдава при консумацията на прясно мляко, плодове и зеленчуци.

Повишава се потреблението на цигари от 547 броя на лице през 2011 г. на 601 броя през 2012 година. Увеличава се и потреблението на алкохолни напитки от 23.2 литра през 2011 г. на 26.3 литра на лице от домакинство през 2012 година.

Фиг. 6. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократни трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинството представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на Интернет страницата на НСИ в рубриката „Доходи и разходи на домакинствата” (<http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=21>)